

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Kielcach

LKI-4101-006-03/2014
P/14/103

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/14/103 – Nadzór wojewodów nad wykonywaniem przez jednostki samorządu terytorialnego wybranych zadań zleconych z zakresu administracji rządowej ¹ .
Okres objęty kontrolą	Lata 2011-2013. Badaniami kontrolnymi objęto także zdarzenia wcześniejsze oraz późniejsze (do dnia zakończenia czynności kontrolnych), o ile miały bezpośrednie znaczenie dla przedmiotu kontroli.
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Kielcach.
Kontroler	Andrzej Kamiński, główny specjalista kp., upoważnienie do kontroli nr 90182 z dnia 23 kwietnia 2014 r. (dowód: akta kontroli str. 1, 2).
Jednostka kontrolowana	Starostwo Powiatowe w Pińczowie, ul. Zacisze 5, 28-400 Pińczów (dalej: Starostwo).
Kierownik jednostki kontrolowanej	Od 6 sierpnia 2013 r. Starostą Powiatu Pińczowskiego (dalej: Starosta) jest Zbigniew Kierkowski. Poprzednio, od 29 listopada 2010 r. do 17 czerwca 2013 Starostą był Jan Moskwa. W okresie od 18 czerwca 2013 r. do 5 sierpnia 2013 r. obowiązki Starosty pełnił Marek Omasta, Wicestarosta Powiatu Pińczowskiego. (dowód: akta kontroli str. 3-5)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna	Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie mimo stwierdzonych nieprawidłowości ² , działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.
Uzasadnienie oceny ogólnej	Podstawą sformułowania pozytywnej oceny było: - prawidłowe wykonywanie zadań w zakresie planowania i wydatkowania środków na kontrolowane zadania z zakresu administracji rządowej; - przypisanie komórkom organizacyjnym Starostwa oraz poszczególnym pracownikom, w zakresach czynności, realizacji tych zadań; - prowadzenie ewidencji zasobu nieruchomości Skarbu Państwa oraz nieruchomości Skarbu Państwa oddanych w użytkowanie wieczyste; - sporządzanie i przekazywanie wojewodzie rocznych sprawozdań z gospodarowania zasobem nieruchomości Skarbu Państwa, - przekazywanie uzupełnienia wykazu nieruchomości Skarbu Państwa właściwym organom; - rozpoznanie potrzeb i udzielanie wsparcia ofiarom przemocy w rodzinie, jak również wykorzystanie dotacji na realizację zadań w tym zakresie zgodnie z przeznaczeniem. Stwierdzone nieprawidłowości polegały na: - nierzetelnym sporządzeniu <i>Planu wykorzystania zasobu nieruchomości Skarbu Państwa na lata 2012-2014</i> poprzez nieujęcie w nim wszystkich informacji wymaganych art. 23 ust. 1d pkt 2 lit.a, b i d ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami³ (dalej: ugn);

¹ Kontrolą objęto realizację wybranych zadań zleconych w zakresie gospodarki nieruchomościami i pomocy społecznej oraz planowanie i wydatkowanie środków na realizację tych zadań.

² Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

³ Dz. U. z 2014 r., poz. 518 ze zm.

- niewystąpieniu przez Starostę z wnioskami o ujawnienie w księdze wieczystej prawa własności Skarbu Państwa odnośnie 115 nieruchomości (1.352 działek) o łącznej powierzchni 588,7928 ha (93,8% powierzchni wszystkich nieruchomości), oraz o stwierdzenie nabycia przez Skarb Państwa prawa własności 451 nieruchomości (1.374 działek) o powierzchni 362,6150 ha (98,8% powierzchni wszystkich nieruchomości), co było niezgodne z art. 2 ust. 1, 2a, 3 ust. 1 i 3a ustawy z dnia 7 września 2007 r. o ujawnieniu w księgach wieczystych prawa własności nieruchomości Skarbu Państwa oraz jednostek samorządu terytorialnego⁴ (dalej: ustawa o ujawnieniu);
- złożeniu wojewodzie świętokrzyskiemu z pięciodniowym opóźnieniem sprawozdania miesięcznego za sierpień 2011 r., z wykonania obowiązku składania we właściwych sądach rejonowych wniosków o ujawnienie w księgach wieczystych prawa własności nieruchomości Skarbu Państwa oraz nieudokumentowaniu złożenia 15 miesięcznych sprawozdań, za miesiące luty 2011 r., od kwietnia do lipca 2011 r. oraz od września 2011 r. do czerwca 2012 r.; obowiązek składania wojewodzie ww. miesięcznych sprawozdań wynikał z obowiązującego do 23 sierpnia 2012 r. art. 4 ustawy o ujawnieniu;
- opóźnieniu w przygotowaniu *Powiatowego Programu oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie*, który Rada Powiatu Pińczowskiego uchwaliła dopiero 21 lutego 2014 r., tj. po upływie ponad 8 lat od wejścia w życie ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie⁵ oraz dwa lata po uchwaleniu przez Radę „Powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie na lata 2012-2017”.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Realizacja wybranych zadań zleconych z zakresu administracji rządowej

Opis stanu
faktycznego

Szczegółowe obowiązki w zakresie realizacji zadań zleconych z zakresu administracji rządowej zostały przypisane poszczególnym komórkom organizacyjnym oraz pracownikom w *Regulaminie Wewnętrznym Starostwa Powiatu Pińczowskiego* wprowadzonym zarządzeniem Starosty z 4 września 2003 r. w sprawie określenia szczegółowej organizacji Starostwa⁶. W dokumencie powyższym jak również w zakresach czynności obowiązki związane z realizacją zadań zleconych ma przypisane 13 pracowników Starostwa, tj. po trzy osoby z Wydziałów Finansowego i Transportu i Komunikacji; po dwie osoby z Wydziałów Geodezji, Kartografii, Katastru i Gospodarki Nieruchomościami, Rolnictwa, Leśnictwa i Ochrony Środowiska i Spraw Społecznych oraz jedna z Wydziału Organizacyjnego i Spraw Obywatelskich. Ponadto zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie realizują dwie osoby – pracownicy Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Pińczowie (dalej: PCPR), jednostki organizacyjnej podległej Starostwu. (dowód: akta kontroli str. 6-73)

W Starostwie nie ustanowiono pisemnych procedur określających sposób i zasady wykonywania zadań zleconych z zakresu administracji rządowej. Starostwo nie posiada również opracowanych mechanizmów kontrolnych realizacji tych zadań.

Starosta wyjaśnił: *Starostwo nie ma opracowanych wyłącznych procedur dotyczących sposobu i zasad wykonywania zadań zleconych. Jednakże kontrola i nadzór nad tymi zadaniami ujęta jest w zarządzeniu nr 12/2009 Starosty Powiatu Pińczowskiego z dnia 8 kwietnia 2009 r. „w sprawie wprowadzenia kontroli finansowej” oraz innych przepisach wewnętrznych. (...) Obowiązujące przepisy nie narzucają obowiązku opracowania pisemnych procedur określających sposób i zasady wykonywania zadań zleconych jak również mechanizmów kontrolnych tych zadań.* (dowód: akta kontroli str. 399-400)

⁴ Dz. U. z 2012 r., poz. 1460.

⁵ dz. U. Nr 180, poz. 1493 ze zm.

⁶ Regulamin aktualizowano dwukrotnie, tj. 20 stycznia 2012 r. oraz 2 stycznia 2013 r.

Starosta w dniu 16 grudnia 2013 r. wprowadził procedury gromadzenia dochodów powiatu pińczowskiego oraz procedury związane z gromadzeniem i odprowadzaniem dochodów związanych z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych powiatowi ustawami. Określono w nich źródła dochodów powiatu, zasady dotyczące gromadzenia i odprowadzania dochodów związanych z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych powiatowi ustawami oraz zasady sporządzania sprawozdawczości z wykonania planu dochodów związanych z realizacją zadań zleconych z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego. (dowód: akta kontroli str. 74-78)

Według informacji uzyskanych od Starosty, zadania nadzoru nad prawidłowością realizacji zadań zleconych polegają na opracowaniu na każdy rok budżetowy planu finansowego z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami w podziale na poszczególne jednostki organizacyjne powiatu. W trakcie roku na bieżąco dokonywane są zmiany w planie finansowym. Dokumenty finansowo-księgowe i poszczególne operacje gospodarcze są analizowane pod względem prawidłowego ich ujęcia w księgach i sprawozdawczości. (dowód: akta kontroli str.173)

W okresie objętym kontrolą (w dniach 26 i 30 października 2012 r.) służby kontrolne wojewody świętokrzyskiego przeprowadziły w Starostwie kontrolę w zakresie realizacji zadań zleconych z zakresu administracji rządowej dotyczącą prawidłowości gospodarowania nieruchomościami Skarbu Państwa. W wystąpieniu pokontrolnym stwierdzono następujące nieprawidłowości:

- ewidencja nieruchomości wchodzących do zasobu nieruchomości Skarbu Państwa nie odpowiada wymogom art. 23 ust. 1c ugn;
- prowadzony w formie elektronicznej wykaz użytkowników wieczystych nie spełnia wymogów art. 23 ust.1c ugn;
- zakres rzeczowy rejestrów prowadzonych w Starostwie nie pozwala na uzyskanie kompleksowej informacji o nieruchomościach stanowiących własność Skarbu Państwa, którymi gospodaruje Starosta;
- sporządzony przez jednostkę kontrolowaną plan wykorzystania zasobu na lata 2011-2013 nie spełnia wymogów zawartych w treści art. 23 ust. 1d ugn;
- podejmowane przez Starostę działania w kierunku regulacji stanu prawnego nieruchomości Skarbu Państwa, wynikające z obowiązku nałożonego przepisem art. 23 ust. 1 pkt 9 ugn uznano za niewystarczające;
- brak zachowania należytej staranności przy gromadzeniu dokumentacji związanej z nieruchomościami Skarbu Państwa oddanymi w dzierżawę;
- przedłożone wojewodzie świętokrzyskiemu sprawozdanie z gospodarowania nieruchomościami Skarbu Państwa z rok 2011 zostało sporządzone nierzetelnie i nie odzwierciedla rzeczywistego stanu nieruchomości Skarbu Państwa, którymi gospodaruje Starosta.

Jednocześnie organ kontrolny sformułował sześć zaleceń pokontrolnych zobowiązujących Starostę do wyeliminowania stwierdzonych nieprawidłowości.

Starosta w dniu 15 stycznia 2013 r., tj. przed upływem wyznaczonego terminu, poinformował organ kontrolny o podjęciu następujących działań w celu realizacji zaleceń wojewody:

- przystąpiono do uzupełnienia danych w programie MIENIE, który pozwoli na sporządzenie aktualnych informacji na temat nieruchomości należących do zasobu Skarbu Państwa;
- zakupiono program *Użytkowanie wieczyste 4*, dotyczący prowadzenia ewidencji nieruchomości Skarbu Państwa oddanych w użytkowanie wieczyste i trwałe zarząd;
- przystąpiono do zaktualizowania planu wykorzystania zasobu nieruchomości Skarbu Państwa wraz z prognozą związaną z zagospodarowaniem nieruchomości, aktualizacją opłat z tytułu użytkowania wieczystego i trwałego zarządu gruntów Skarbu Państwa;
- kierowane będą odrębne wnioski do wojewody o zwiększenie dotacji w przypadku zamiaru nabycia nieruchomości do zasobu Skarbu Państwa na potrzeby państwowych jednostek organizacyjnych;

- zwiększono zatrudnienie w referacie gospodarki nieruchomościami w celu zintensyfikowania działań i przyspieszenia składania wniosków do sądu, w zakresie regulacji stanów prawnych nieruchomości będących we władaniu Skarbu Państwa;
- w zakresie aktualizacji stawek opłat rocznych z tytułu trwałego zarządu nieruchomości przyjęto zasadę aktualizowania w pierwszej kolejności opłat przynoszących znaczące dochody;
- coroczne sprawozdanie z gospodarowania nieruchomościami zasobu Skarbu Państwa zostanie złożone wojewodzie świętokrzyskiemu zgodnie z ugn. (dowód: akta kontroli str.128-172)

W Starostwie, stosownie do wymogu art. 23 ust. 1 pkt 1 oraz ust. 1b ugn, prowadzona jest odrębna (od ewidencji gruntów i budynków) ewidencja dotycząca zasobu nieruchomości Skarbu Państwa w systemie pn. MIENIE oraz ewidencja nieruchomości Skarbu Państwa oddanych w użytkowanie wieczyste w podsystemie *Użytkowanie wieczyste* w ramach systemu *Użytkowanie wieczyste i trwałe zarząd*.

1). System MIENIE, który obejmuje również grunty Skarbu Państwa oddane w trwałe zarząd pozwala na sporządzenie i wydruk oddzielnie dla poszczególnych jednostek ewidencyjnych zestawień działek obejmujących dane dotyczące: identyfikatora działki ewidencyjnej, powierzchni działki ewidencyjnej, powierzchni nieruchomości, liczby działek ewidencyjnych tworzących nieruchomość, tytułu prawnego, władającego nieruchomością, numeru księgi wieczystej lub zbioru dokumentów, numeru działki ewidencyjnej, właściciela. Zestawienia te można zapisać w pliku html i mogą one być kopiowane i zapisywane w innych programach (Word, Excel itp.). Zestawienia te można sporządzić jedynie na bieżący dzień. System umożliwia generowanie zestawień według własności, księgi wieczystej, władającego, użytkowników itp. System MIENIE współpracuje – pozyskuje dane ewidencyjne z systemów:

- EWOPIS, za pomocą którego prowadzona jest na podstawie art. 22 ust. 1 ustawy z dnia 17 maja 1989 r. – Prawo geodezyjne i kartograficzne⁷, ewidencja gruntów i budynków,
- UW – ewidencja umów (decyzji) oddania (nabycia) gruntu w użytkownie wieczyste lub trwałe zarząd i opłat z tego tytułu;
- EWMAPA – program do prowadzenia zintegrowanej bazy graficznej dotyczącej całej jednostki administracyjnej.

Jak z powyższego wynika z systemu MIENIE nie jest możliwe bezpośrednie generowanie zasobu nieruchomości Skarbu Państwa z ujęciem wszystkich informacji wymaganych art. 23 ust. 1c ugn. (dowód: akta kontroli str. 174-178, 249)

W celu zapewnienia prowadzenia ewidencji nieruchomości z zasobu Skarbu Państwa zgodnie z art. 23 ust. 1c ugn w Starostwie prowadzona jest dodatkowo ewidencja zasobu nieruchomości Skarbu Państwa w formie rejestru, który zawiera: oznaczenie nieruchomości według KW oraz katastru nieruchomości; powierzchnię nieruchomości (ha); dokument potwierdzający posiadanie przez Skarb Państwa praw do nieruchomości, informacje o zgłoszonych roszczeniach do nieruchomości; informacje o toczącym się postępowaniu administracyjnym i sądowym. Nie ma możliwości automatycznego wygenerowania rejestru, lecz jest on sporządzany poprzez odrębne wygenerowanie danych każdej nieruchomości Skarbu Państwa z systemu MIENIE, a następnie w sposób ręczny umieszczenie ich w wykazie. Również nie ma możliwości uaktualniania rejestru w sposób automatyczny. Uaktualniany on jest w sposób ręczny. Przedmiotowe rejestry są sporządzane według stanu na koniec roku i stanowią jednocześnie otwarcie następnego roku. (dowód: akta kontroli str. 176-178, 185-204)

2). Podsystem *Użytkowanie wieczyste* zawiera zbiór podmiotów (kartotek), którym oddano nieruchomości Skarbu Państwa w użytkowanie wieczyste. W każdej kartotece zawarte są następujące informacje: nr kartoteki, data decyzji ustalającej opłatę z tytułu użytkowania wieczystego, wysokość opłat, położenie nieruchomości, data oddania nieruchomości w użytkowanie wieczyste i okres użytkowania, nr i powierzchnia działki oraz dane dotyczące decyzji o wysokości opłat (aktualnych, poprzednich) oraz zakładka dotycząca aktualizacji

⁷ Dz. U z 2010 r. Nr 193, poz. 1287 ze zm.

opłaty za użytkowanie wieczyste. Możliwe jest filtrowanie zestawień według: podmiotów (kartotek) oraz statusu podmiotu (np. osoba fizyczna, osoba prawna). (dowód: akta kontroli str. 174-178, 249)

Wygenerowany automatycznie z podsystemu *Użytkowanie wieczyste* rejestr nieruchomości Skarbu Państwa oddanych w wieczyste użytkowanie zawiera informacje takie jak: nazwa użytkownika wieczystego, oznaczenie działki i jej powierzchnia, przeznaczenie, opłata (zł), KW i/ lub decyzja, cena (zł/m²), stawka % opłaty za użytkowanie wieczyste, wartość gruntu/data wyceny oraz ostatniej aktualizacji opłaty z tytułu użytkowania wieczystego. (dowód: akta kontroli str. 205-248)

Według ewidencji w formie rejestru prowadzonego ręcznie, na podstawie danych uzyskiwanych z systemu MIENIE, liczba i powierzchnia nieruchomości znajdujących się na terenie powiatu pińczowskiego należących do zasobu Skarbu Państwa wynosiła na koniec 2010 r. – 1.528 o powierzchni 573,2965 ha; 2011 r. – 1.624 o powierzchni 568,1856 ha; 2012 r. – 1.723 o powierzchni 673,3356 ha; 2013 r. – 1.588 o powierzchni 627,4703 ha. (dowód: akta kontroli str. 179-180)

Wg rejestru wygenerowanego z podsystemu *Użytkowanie wieczyste* liczba i powierzchnia nieruchomości Skarbu Państwa oddanych w użytkowanie wieczyste wynosiła na koniec: 2010 r. – 660 o powierzchni 443,0446 ha; 2011 r. – 617 o powierzchni 441,3505 ha; 2012 r. – 701 o powierzchni 437,5600 ha; 2013 r. – 701 o powierzchni 437,5600 ha. (dowód: akta kontroli str. 181)

W Starostwie nie została wyznaczona osoba odpowiedzialna za prowadzenie ww. ewidencji. Zadanie polegające na prowadzeniu ewidencji zostało przypisane do zadań Referatu ds. Gospodarki Nieruchomościami, wchodzącego w skład Wydziału Geodezji, Kartografii, Katastru i Gospodarki Nieruchomościami. (dowód: akta kontroli str. 182) Ewidencja zasobu nieruchomości Skarbu Państwa zawierała rzetelne dane. Badanie na próbie 20 nieruchomości wybranych drogą losową z rejestru zasobu nieruchomości Państwa według stanu na 31 grudnia 2013 r. w zakresie zgodności danych wykazanych w rejestrze z dokumentacją i ewidencją źródłową systemu EWOPIS oraz MIENIE, nie wykazała nieprawidłowości. (dowód: akta kontroli str. 258-290) Ewidencja nieruchomości Skarbu Państwa oddanych w użytkowanie wieczyste również zawierała rzetelne dane. Analiza 20 nieruchomości o łącznej powierzchni 10,0491 ha wybranych drogą losową z rejestru nieruchomości Skarbu Państwa oddanych w użytkowanie wieczyste, w zakresie zgodności danych zawartych w rejestrze z dokumentacją źródłową nie wykazała różnic, za wyjątkiem trzech działek o łącznej powierzchni 0,0825 ha, odnośnie których w rejestrze brak było daty ostatniej aktualizacji opłaty z tytułu użytkowania wieczystego, mimo iż aktualizacja została dokonana. (dowód: akta kontroli str. 251-256, 291-307)

Józef Rusiński, Kierownik Wydziału Geodezji, Kartografii, Katastru i Gospodarki Nieruchomościami wyjaśnił: *kartoteki dotyczą jednej nieruchomości, to jest działki nr 114/7 położonej w miejscowości Włoszczowice. Ponieważ kartoteki dotyczyły wydzielonych lokali mieszkalnych w budynkach położonych na jednej nieruchomości, do zestawienia nie została przeniesiona z programu „Użytkowanie wieczyste” data aktualizacji opłat za użytkowanie wieczyste gruntu z dnia 19 listopada 2010 r., która była przypisana całej działce 114/7. Dostarczone do ewidencji gruntów i budynków akty notarialne sprzedaży lokali mieszkalnych nie zawierały załącznika w postaci wyciągu z operatu szacunkowego sporządzonego w tym celu.* (dowód: akta kontroli str. 257)

W Starostwie nie zostały wprowadzone pisemne procedury w zakresie aktualizowania danych dotyczących zasobu nieruchomości Skarbu Państwa znajdujących się na terenie powiatu pińczowskiego.

Z wyjaśnień Kierownika Wydziału Geodezji, Kartografii, Katastru i Gospodarki Nieruchomościami Józefa Rucińskiego wynika, m.in., że w Wydziale funkcjonuje wewnętrzny system aktualizacji danych. Wszelkie niezbędne informacje po ich otrzymaniu z sekretariatu Starostwa przepływają do komórki „Gospodarka nieruchomościami” bezpośrednio od kierownika Wydziału lub z komórki *Ewidencja gruntów i budynków* – od pracowników odpowiedzialnych za wprowadzenie zmian w geodezyjnej ewidencji gruntów

i budynków. Po otrzymaniu dokumentów dokonywana jest zmiana w programie MIENIE lub *Użytkowanie wieczyste i trwałe zarząd*. Istnieje możliwość przetwarzania plików wygenerowanych z programu MIENIE oraz *Użytkowanie wieczyste i trwałe zarząd* na pliki tekstowe Word oraz Excel. Za pomocą Excela dokonywana jest analiza i prezentacja danych zarówno w postaciach liczbowych jak również różnego rodzaju wykresów. Możliwe jest okresowe analizowanie danych z zewnętrznego źródła bez konieczności ich wielokrotnego kopiowania. Okresowo analizowane są informacje stanowiące o wartości rynkowej nieruchomości Skarbu Państwa oraz nieruchomości podobnych – w celu określenia tendencji zmiany cen gruntu. W zależności od wyników badania cen gruntów podejmowana jest decyzja o aktualizacji opłaty z tytułu użytkowania wieczystego nieruchomości Skarbu Państwa. Program MIENIE umożliwia również prowadzenie analiz zasobu nieruchomości Skarbu Państwa w zakresie gruntów planowanych do sprzedaży, użytkowania, oddania w użytkowanie wieczyste, najem lub dzierżawę, co pomaga w prawidłowym sporządzeniu trzyletniego planu wykorzystania zasobu nieruchomości Skarbu Państwa. Wyznaczona osoba, odpowiadająca za archiwizowanie, wykonuje kopie danych w celu ich zabezpieczenia przed utratą. Dodatkowo dane przenoszone są z systemów komputerowych na inne nośniki (przeważnie tylko do odczytu) w celu zredukowania ilości danych (np. zbędnych) w głównym systemie komputerowym (lub bazie danych). (dowód: akta kontroli str. 177-178)

Starosta przekazał wojewodzie roczne sprawozdania z gospodarowania zasobem nieruchomości Skarbu Państwa za lata 2011-2013 oraz *Plan wykorzystania zasobu nieruchomości Skarbu Państwa na lata 2012-2014*. Informacje zawarte w tych dokumentach uzyskiwane były z rejestrów zasobu nieruchomości Skarbu Państwa sporządzanych na podstawie danych uzyskiwanych z systemu *MIENIE* oraz rejestrów generowanych z podsystemu *Użytkowanie wieczyste*.

Roczne sprawozdania z gospodarowania zasobem nieruchomości Skarbu Państwa były sporządzane w formie elektronicznej i papierowej według wzoru otrzymanego od wojewody. Zawarte w sprawozdaniach informacje wynikały z prowadzonej przez Starostwo ewidencji. (dowód: akta kontroli str. 308-316)

Sporządzony przez Starostę *Plan wykorzystania zasobu nieruchomości Skarbu Państwa na lata 2012-2014* zawierał następujące informacje:

- 1) Zestawienie powierzchni nieruchomości zasobu Skarbu Państwa oraz nieruchomości Skarbu Państwa pozostających w użytkowaniu wieczystym – wykazane w zestawieniach dane wynikały z ewidencji zasobu prowadzonej w formie rejestru.
- 2) W zakresie prognozy udostępniania nieruchomości zasobu oraz nabywania nieruchomości do zasobu przedstawiono przesłanki i formy, w jakich będzie się odbywać udostępnianie oraz nabywanie nieruchomości na rzecz Skarbu Państwa. Przyjęto również założenie, że w wyniku systematycznie prowadzonej regulacji stanów prawnych nieruchomości będących we władaniu Skarbu Państwa, powierzchnia gruntów wchodzących w skład zasobu będzie się powiększać. W prognozie podano do udostępnienia wykaz 27 nieruchomości bez podania ich powierzchni.
- 3) W zakresie prognozy poziomu wydatków związanych z udostępnieniem nieruchomości zasobu oraz nabywania nieruchomości do zasobu, nie podano konkretnych kwot planowanych wydatków, stwierdzono jedynie, że ich poziom będzie związany m.in. z: realizacją wypłat odszkodowań za nieruchomości przejęte w trybie administracyjnym; realizacją kosztów utrzymania i gospodarowania nieruchomościami Skarbu Państwa, w tym kosztów postępowań dotyczących zwrotów nieruchomości; regulacją stanów prawnych nieruchomości Skarbu Państwa; koniecznością dokonania podziałów nieruchomości, wykonywania opracowań geodezyjno-prawnych; sporządzaniem operatów szacunkowych określających wartość nieruchomości, w celu aktualizacji opłat z tytułu użytkowania wieczystego gruntów Skarbu Państwa oraz w celu wywłaszczenia i zwrotów, a także sprzedaży nieruchomości; innymi wydatkami związanymi z przygotowaniem nieruchomości do sprzedaży (np. ogłoszenia do prasy). Starosta nie planował również innych kosztów związanych z gospodarowaniem nieruchomościami, np. takich jak kosztów niezbędnych napraw lub remontów. W rzeczywistości powyższe wydatki wyniosły w: 2011 r. – 46,5 tys. zł, 2012 r. – 66,0 tys. zł oraz 2013 r. – 25 tys. zł.

- 4) W zakresie prognozy poziomu wpływów osiąganych z opłat z tytułu użytkowania wieczystego, trwałego zarządu i dzierżawy zawarto wskazania dotyczące założeń w tym zakresie ustalonych w poprzednio obowiązującym „Planie wykorzystania zasobu nieruchomości Skarbu Państwa na lata 2011-2013”, tj. prognozowany dochód na 2011 r. z tytułu udostępnienia nieruchomości Skarbu Państwa w wysokości 325,3 tys. zł. W obecnie obowiązującym Planie na lata 2012-2014 prognozowany na 2012 r. dochód z udostępnienia nieruchomości Skarbu Państwa wynosił 423,4 tys. zł, w tym z tytułu: trwałego zarządu – 3,0 tys. zł, dzierżawy 2,3 tys. zł oraz oddania w użytkowanie wieczyste – 418,1 tys. zł. Na lata 2013 i 2014 założono wzrost dochodów o 10% w porównaniu z rokiem poprzednim, tj. w 2013 r. – 465,7 tys. zł, w 2014 r. – 512,3 tys. zł, w tym z tytułu oddania w użytkowanie wieczyste odpowiednio: 460,0 tys. zł oraz 505,9 tys. zł. Założenia co do konkretnych wielkości dochodów miały charakter szacunkowy, na podstawie danych z lat ubiegłych. Dochody z innych źródeł nie były planowane. W rzeczywistości dochody z tytułu użytkowania wieczystego, trwałego zarządu i dzierżawy nieruchomości Skarbu Państwa wyniosły: w 2011 r. – 436,9 tys. zł, w 2012 r. – 426,2 tys. zł, w 2013 r. – 451,7 tys. zł.
- 5) W zakresie prognozy dotyczącej aktualizacji opłat z tytułu użytkowania wieczystego nieruchomości Skarbu Państwa oraz opłat z tytułu trwałego zarządu, najmu, dzierżawy Starosta założył, przeprowadzenie w 2012 r. aktualizacji opłaty rocznej z tytułu użytkowania wieczystego nieruchomości o powierzchni około 3 ha. Natomiast w latach następnych około 5 ha rocznie, w zależności od pozyskania środków na ten cel. W pierwszej kolejności aktualizacja będzie obejmować grunty dla których opłata została ustalona w 2003 r. Z rocznych sprawozdań z gospodarowania nieruchomościami za lata 2011-2013 przesłanych wojewodzie świętokrzyskiemu wynika, że w rzeczywistości zaktualizowano opłatę roczną z tytułu użytkowania wieczystego nieruchomości Skarbu Państwa: w 2011 r. – dla 20 działek o powierzchni 4,8867 ha, w 2012 r. – 4 działek o powierzchni 0,2290 ha, natomiast w 2013 r. w ogóle nie dokonywano aktualizacji.

W zakresie programu zagospodarowania nieruchomości Skarbu Państwa na lata 2012-2014 zamieszczono wykaz 26 nieruchomości przeznaczonych do sprzedaży lub wydzierżawienia. Zaznaczono jednocześnie, że znajdujące się w zasobie działki, nie ujęte w wykazie będą również przeznaczone do jednej z form zagospodarowania w zależności od stopnia zainteresowania nabywców. (dowód: akta kontroli str. 317-334).

W okresie objętym kontrolą nie prognozowano wysokości wydatków z tytułu gospodarowania nieruchomościami Skarbu Państwa. (dowód: akta kontroli str. 333-334)

W okresie od dnia wejścia w życie ustawy o ujawnieniu do dnia 30 kwietnia 2014 r., Starosta wystąpił do sądu z wnioskami:

- o ujawnienie w księdze wieczystej prawa własności Skarbu Państwa 81 nieruchomości (236 działek) o powierzchni 38,6775 ha. Nie wystąpiono z wnioskami o ujawnienie w księdze wieczystej prawa własności Skarbu Państwa odnośnie 115 nieruchomości (1 352 działek) o łącznej powierzchni 588,7928 ha;
- o stwierdzenie nabycia własności Skarbu Państwa siedmiu nieruchomości (31 działek) o powierzchni 4,4932 ha. Nie wystąpiono do sądu z wnioskiem o stwierdzenie nabycia własności Skarbu Państwa odnośnie 451 nieruchomości (1.374 działek) o powierzchni 362,6150 ha. (dowód: akta kontroli str. 335)

Starosta Zbigniew Kierkowski wyjaśnił m.in.: w latach 2010-2013 zlecana była regulacja gruntów Skarbu Państwa innym podmiotom. Dotyczyło to odnajdywania dokumentów źródłowych, pozwalających ustalić stan prawny nieruchomości, badanie ksiąg wieczystych, podział nieruchomości. Wykonawcę wyłaniano w drodze przetargu ofertowego. W latach 2010-2013 została przeznaczona na ten cel kwota 55 tys. zł. jednak nie dotyczyło to wszystkich działek o nieuregulowanym stanie prawnym. Starosta występował o dodatkowe środki na regulację gruntów Skarbu Państwa, jednak nie przeprowadzono analizy całkowitych kosztów i czasu niezbędnego do realizacji całego zadania. W ocenie Starosty do pełnego uregulowania prawa własności gruntów Skarbu Państwa i ich ujawnienia w księgach wieczystych niezbędny jest czas ok. 5 lat w przypadku, że czynności te będzie wykonywała jedna osoba, skierowana wyłącznie do realizacji tego zadania oraz nakłady finansowe ok. 500 tys. zł. Natomiast w przypadku zlecenia zadania firmom zewnętrznym orientacyjny koszt wyniosłby ok. 1 500 tys. zł. Monitorowanie powyższych działań odbywało

się poprzez kierowanie pracownika do sądu rejonowego w celu wyjaśniania spraw, przeglądania ksiąg wieczystych oraz uczestniczenia w rozprawach sądowych. (dowód: akta kontroli str. 337-338)

W okresie objętym kontrolą złożono dwa wnioski o ujawnienie w księgach wieczystych prawa własności nieruchomości wraz z dokumentami stanowiącymi podstawę wpisu tego prawa po uprawomocnieniu się orzeczenia Sądu o stwierdzeniu nabycia własności nieruchomości. W obu przypadkach wnioski te zostały złożone przed upływem miesiąca od uprawomocnienia się orzeczenia Sądu o stwierdzeniu nabycia własności nieruchomości przez Skarb Państwa, tj. zgodnie z art. 3 i 3a ustawy o ujawnieniu. (dowód: akta kontroli str. 401-406)

W ramach porządkowania stanu prawnego nieruchomości Starosta występował do sądu w okresie od dnia wejścia w życie ustawy o ujawnieniu do dnia zakończenia kontroli o założenie księgi wieczystej dla 60 nieruchomości (128 działek) Skarbu Państwa (dla których nie była prowadzona) o powierzchni 28,4591 ha.

Prowadzone były postępowania wieczystoksięgowe dotyczące uzgodnienia treści księgi wieczystej z rzeczywistym stanem prawnym lub w sprawie zasiedzenia nieruchomości dla 38 nieruchomości (85 działek) o powierzchni 34,4458 ha. (dowód: akta kontroli str. 335)

Zgodnie z art. 1 ust. 1 ustawy o ujawnieniu Starosta zobowiązany był w terminie 18 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy, sporządzić i przekazać właściwym wojewodom, marszałkom województw, wójtom, burmistrzom i prezydentom miast wykaz nieruchomości, które na mocy odrębnych przepisów przeszły na własność Skarbu Państwa i stanowią jego własność albo własność jednostek samorządu terytorialnego. W terminie 66 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy (do 19 maja 2013 r.), starostowie, którzy przekazali niekompletny wykaz nieruchomości, mieli obowiązek dokonać jego uzupełnienia według stanu na dzień sporządzenia wykazu i przekazać właściwym wojewodom z wykorzystaniem infrastruktury teleinformatycznej zintegrowanego systemu informacji o nieruchomościach, a także marszałkom województw, wójtom, burmistrzom i prezydentom miast oraz innym niż starostowie organom reprezentującym Skarb Państwa w sprawach gospodarowania nieruchomościami (art. 1a ust. 1).

Pierwsze uzupełniające wykazy nieruchomości, o których mowa w art. 1a ust. 1 ustawy o ujawnieniu, Starosta przekazał wojewodzie świętokrzyskiemu, marszałkowi województwa świętokrzyskiego, wójtom gmin Kije, Michałów, Złota, burmistrzom miast i gmin Pińczów i Działoszyce, Świętokrzyskiemu Zarządowi Melioracji i Urządzeń Wodnych w Kielcach, Agencji Nieruchomości Rolnych, Państwowemu Gospodarstwu Rolnemu Lasy Państwowe, Regionalnemu Zarządowi Gospodarki Wodnej oraz Zarządowi Powiatu Pińczowskiego w dniu 12 maja 2010 r. Następne uzupełniające wykazy zostały przesłane: marszałkowi województwa świętokrzyskiego w dniu 7 grudnia 2012 r., natomiast pozostałym jednostkom, za wyjątkiem wojewody świętokrzyskiego – 8 stycznia 2013 r. Wojewodzie świętokrzyskiemu przekazywano uzupełnienia i korekty wykazów w dniach 15 stycznia 2013 r., 13 maja 2013 r. oraz 23 grudnia 2013 r. wraz z półrocznymi sprawozdaniami z wykonania obowiązku złożenia we właściwych sądach wniosków o ujawnienie w księgach wieczystych prawa własności nieruchomości Skarbu Państwa oraz wniosków o stwierdzenie nabycia własności nieruchomości Skarbu Państwa. (dowód: akta kontroli str. 339-359)

Kierownik Wydziału Geodezji, Kartografii, Katastru i Gospodarki Nieruchomościami Józef Rusiński wyjaśnił: *zgodnie z powyższą informacją udzieloną przez Centralny Ośrodek Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej w Warszawie (...) – terminy dot. m.in. generowania sprawozdań – zawarte w ustawie z dnia 7 września 2007 o ujawnianiu (...) są terminami instrukcyjnymi, a nie zawitymi czy prekluzyjnymi. Wedle powyższego organ właścicielski sam wskazuje możliwie najlepszy termin na generowanie (...) uwzględniając konieczność realizacji zadań przez podmiot właścicielski w tym przypadku „do dnia 15 dnia miesiąca następującego po upływie każdego półrocza”. (...).* (dowód: akta kontroli str. 507-508)

Badanie 20 informacji o nieruchomościach wybranych w sposób losowy o łącznej powierzchni 20,5113 ha przekazanych w uzupełnieniach wykazów wykazało, że informacje o nieruchomościach były rzetelne, kompletne i nie były uzupełniane w trybie roboczym. Spośród badanych nieruchomości w dwóch przypadkach uprawnienia właścicielskie

sprawował Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Krakowie oraz w jednym przypadku – Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe. (dowód: akta kontroli str. 360-384)

Nie stwierdzono przypadków, aby nieruchomości ujawnione w księgach wieczystych jako stanowiące własność Skarbu Państwa, nie figurowały w ewidencji gruntów i budynków. Badanie 20 losowo wybranych działek o łącznej powierzchni 91,300 ha z wykazu przesłanego wojewodzie wykazało, że zawarte w badanej próbie powierzchnie i liczba działek są zgodnie z wykazanymi w ewidencji gruntów i budynków. Również w 18 przypadkach w obu ewidencjach występuje zgodny stan prawny nieruchomości. Natomiast w dwóch przypadkach występują następujące różnice w zakresie stanu prawnego:

- działka 1471/1 o powierzchni 0,1600 ha, jednostka ewidencyjna Pińczów – obszar wiejski, obręb 5 Brzeście w wykazie, w dziale „Oznaczenie nieruchomości wg katastru nieruchomości” – brak danych o władającym nieruchomością, a w dziale „Informacja o prowadzonej dla nieruchomości księdze wieczystej...” nieruchomość widnieje jako własność Skarbu Państwa, a jako władający Urząd Miasta i Gminy Pińczów, natomiast w ewidencji gruntów i budynków występuje jako własność osób prywatnych;
- działka 1559/2 o powierzchni 0,1400 ha, jednostka ewidencyjna Pińczów – obszar wiejski, obręb 9 Chruścice w wykazie, w dziale „Oznaczenie nieruchomości wg katastru nieruchomości” – jako władający występuje Agencja Nieruchomości Rolnych, a w dziale „Informacja o prowadzonej dla nieruchomości księdze wieczystej...” widnieje jako własność Skarbu Państwa, władający Agencja Nieruchomości Rolnych, natomiast w ewidencji gruntów i budynków również widnieje jako własność osób prywatnych. (dowód: akta kontroli str. 385-390)

Kierownik Wydziału Geodezji, Kartografii, Katastru i Gospodarki Nieruchomościami Józef Rusiński wyjaśnił: *sytuacja powyższa wynika z błędnego wygenerowania przez program MIENIE, który nie powinien uwzględniać powyższych działek, a wygenerował je po komórce „księga wieczysta”. Starostwo podejmie wszelkie możliwe działania w celu wyeliminowania powyższych nieścisłości. Należy zbadać możliwości innego generowania działek Skarbu Państwa przez program MIENIE, tak aby w wykazie nie pojawiały się działki będące własnością osób prywatnych. Jeżeli program nie dokonałby automatycznie generowania wymaganych danych, pracownik komórki „Gospodarka Nieruchomościami” musiałby dokonać korekty ręcznie. Sprawdzanie tzw. „na piechotę” polega na drukowaniu wszystkich działek Skarbu Państwa w formie papierowej i sprawdzaniu, czy w utworzonym wykazie nie występują nieprawidłowości.* (dowód: akta kontroli str. 391-392)

W wykazie nieruchomości sporządzonym i przekazanym wojewodzie w dniu 15 maja 2008 r. według katastru nieruchomości (ewidencji gruntów i budynków) liczba działek ewidencyjnych wynosiła 8.056, nieruchomości – 905 o powierzchni 11.049,6569 ha, natomiast według ksiąg wieczystych liczba nieruchomości wynosiła 206 o powierzchni 1.708,9767 ha.

Według stanu na dzień 23 grudnia 2013 r., tj. sporządzenia ostatniego uzupełnienia według katastru nieruchomości, liczba działek ewidencyjnych wynosiła 7.802, nieruchomości 1.081 o powierzchni 11.683,6093 ha, natomiast według ksiąg wieczystych liczba nieruchomości wynosiła 337 o powierzchni 1.348,6964 ha. (dowód: akta kontroli str. 393)

Zgodnie z art. 4a ust. 1 ustawy o ujawnieniu w terminie do 15 dnia miesiąca następującego po upływie każdego półrocza starostowie, mają obowiązek przekazywać właściwym wojewodom sprawozdania półroczne z wykonania obowiązku składania we właściwych sądach rejonowych wniosków o ujawnienie w księgach wieczystych prawa własności nieruchomości Skarbu Państwa. Przed 24 sierpnia 2012 r. sprawozdania z wykonania tego obowiązku należało składać co miesiąc w terminie do 15 dnia następnego miesiąca. Obowiązek ten wynikał z art. 4 ustawy o ujawnieniu.

Starosta, stosownie do art. 4a ust. 1 ustawy o ujawnieniu, złożył sprawozdania półroczne z wykonania obowiązków złożenia we właściwych sądach wniosków o ujawnienie w księgach wieczystych prawa własności nieruchomości Skarbu Państwa: za II półrocze 2012 r. w dniu 13 stycznia 2013 r., za I półrocze 2013 r. – 13 maja 2013 r. i II półrocze 2013 r. – 23 grudnia 2013 r.

W okresie objętym kontrolą Starosta zobowiązany był do przedłożenia wojewodzie 19 sprawozdań miesięcznych z wykonania obowiązku złożenia we właściwych sądach rejonowych wniosków o ujawnienie w księgach wieczystych prawa własności nieruchomości Skarbu Państwa. W Starostwie udokumentowano złożenie jedynie trzech sprawozdań, tj. za miesiąc styczeń 2011 – złożony 15 lutego 2011 r. za marzec 2011 – 15 kwietnia 2011 r. i za sierpień 2011 r. – 20 września 2011 r. Starostwo nie posiadało dokumentów potwierdzających złożenie sprawozdań miesięcznych za pozostałe miesiące ww. okresu. (dowód: akta kontroli str.394-397)

Rada Powiatu Pińczowskiego 21 marca 2012 r. uchwaliła „Powiatowy Program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie na lata 2012-2017” (Program), w którym przedstawiono m.in.:

- diagnozę problemu przemocy w rodzinie na terenie powiatu pińczowskiego, opartą przede wszystkim na otrzymanych z policji w Pińczowie danych za rok 2011 w zakresie liczby: interwencji policji przeciw przemocy w rodzinie, pokrzywdzonych w wyniku przemocy, postępowań przygotowawczych dotyczących przemocy w rodzinie, w których była prowadzona tzw. Niebieska Karta;
- działania powiatu zgodnie z art. 6 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie;
- cel główny i cele szczegółowe;
- zadania, do których należało m.in. utworzenie Ośrodka Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie oraz realizację programu korekcyjno-edukacyjnego dla sprawców przemocy w rodzinie. (dowód: akta kontroli str. 407-427)

Zgodnie z art. 6 ust. 4 ww. ustawy *do zadań z zakresu administracji rządowej realizowanych przez powiat należy w szczególności:*

- *tworzenie i prowadzenie specjalistycznych ośrodków wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie;*
- *opracowywanie i realizacja programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.*

Zarząd Powiatu uchwałą z 18 sierpnia 2005 r. powołał Ośrodek Interwencji Kryzysowej, który realizuje zadania, będące w zakresie działania Ośrodka Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie. (dowód: akta kontroli str. 428)

Według informacji uzyskanych od Starosty OIK realizuje zadania w zakresie:

- interwencyjnym: zapewnia schronienie dla ofiar przemocy, z racji posiadania dwóch miejsc hotelowych; ochrania ofiary przemocy w rodzinie przed osobą stosującą przemoc, udziela natychmiastowej pomocy psychologicznej i wsparcia ze strony pracownika socjalnego, wspiera w przezwyciężeniu sytuacji kryzysowej;
- bytowym: zapewnia całodobowy pobyt;
- terapeutyczno-wspomagającym: udziela poradnictwa psychologicznego, pedagogicznego, socjalnego i prawnego; opracowuje diagnozy rodziny i indywidualny plan pomocy; przeprowadza diagnozę sytuacji dzieci, udziela wsparcia psychologicznego; zapewnia konsultacje wychowawcze;
- pracy ze sprawcą przemocy – realizuje program korekcyjno-edukacyjny, w tym: opracowuje plan pracy ze sprawcą przemocy; uświadamia osobie stosującej przemoc fakt jej istnienia oraz pomoc w nabyciu umiejętności kontroli zachowania; zapoznaje z procesami powstawania mechanizmów prowadzących do użycia przemocy; przekazuje wiedzę i umiejętności w zakresie wychowania dzieci bez stosowania przemocy; próbuje powstrzymać sprawcę przemocy przed jej dalszym stosowaniem w rodzinie.

Powyższe zadania realizowane są przez psychologa zatrudnionego w OIK oraz pracownika socjalnego z PCPR. Osobom dotkniętym przemocą domową udzielana jest także bezpłatna pomoc prawna świadczona przez radcę prawnego zatrudnionego w PCPR. (dowód: akta kontroli str. 433-436)

W regulaminie OIK zapisano m.in., że Ośrodek jest powołany do udzielania pomocy psychologicznej, pedagogicznej, socjalnej i prawnej na rzecz osób znajdujących się w kryzysie psychicznym. OIK będzie wspomagał wszystkich potrzebujących w rozwiązywaniu następujących problemów:

- kryzysy indywidualne (pomoc dla ofiar przemocy i osób podejmujących próby samobójcze, przeżywających trudności adaptacyjne, zagrożonych uzależnieniami, problemy szkolne, przemoc seksualna, agresja);
- kryzysy rodzinne (kryzysy małżeńskie, problemy z dziećmi, przemoc w rodzinie, problemy opiekuńczo-wychowawcze);
- problemy materialno-bytowe (kryzysy psychiczne, problemy związane ze złą sytuacją materialną, zagrożenie eksmisją, bezrobociem, bezdomnością, zadłużeniem, wykluczeniem);
- katastrofy (wypadki komunikacyjne, powodzie, pożary);
- profilaktyka (działania prozdrowotne, przeciwdziałanie patologiom, promowanie prorodzinnych wzorców zachowań, praca z młodzieżą znajdującą się w sytuacji kryzysu).

W OIK funkcjonuje telefon zaufania, działa hostel przewidziany dla dwóch osób, dyżury pełni psycholog oraz do dyspozycji osób potrzebujących pomocy pozostaje radca prawny oraz pracownik socjalny. W razie potrzeby OIK będzie wspierany przez inne instytucje działające na terenie powiatu pińczowskiego. (dowód: akta kontroli str. 429-431)

Rada Powiatu Pińczowskiego wprowadziła uchwałą z 21 lutego 2014 r. *Powiatowy Program oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie w powiecie pińczowskim*. Program ten został uchwalony po upływie ponad 8 lat od daty wejścia w życie art. 6 ust. 4 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, który nakładał obowiązek realizacji takiego programu oraz prawie dwa lata po uchwaleniu przez Radę „Powiatowego Programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie na lata 2012-2017”.

W latach objętych kontrolą na terenie powiatu nie był realizowany program korekcyjno-edukacyjny dla osób stosujących przemoc w rodzinie. (dowód: akta kontroli str. 437-442)

Starosta Zbigniew Kierkowski wyjaśnił: *w latach 2012-2013 w PCPR w Pińczowie trwały prace nad utworzeniem jak najlepszej wersji programu oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych, podczas których ściśle współpracowano z ośrodkami pomocy społecznej z terenu powiatu pińczowskiego, a także z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Pińczowie oraz Komendą Powiatową Policji. Czas ten był niezbędny do powstania Programu, od którego oczekiwaliśmy przede wszystkim efektywności działań i właściwej diagnozy zachowań destrukcyjnych, jakie zachodzą w rodzinach dotkniętych przemocą. W okresie poprzedzającym jego przyjęcie nie było przypadków zgłoszenia się osób, w stosunku do których sądy orzekły konieczność objęcia ich programami korekcyjno-edukacyjnymi, o których mowa w art. 6 ust. 4 pkt 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Jednocześnie pragniemy zapewnić, iż w ww. latach program był w fazie projektu i gdyby zaszła konieczność jego szybszego uchwalenia, nie byłby on w pełni nas satysfakcjonujący.* (dowód: akta kontroli str. 398)

W dniu 10 grudnia 2013 r. PCPR zorganizowało w siedzibie Starostwa dwa pilotażowe spotkania z psychologiem, z zakresu wiedzy o przemocy w rodzinie. W spotkaniach udział wzięli członkowie rodzin zastępczych oraz pracownicy PCPR. Ustalono również, że raz w miesiącu będą się odbywać otwarte spotkania edukacyjne z zakresu wiedzy o przemocy w rodzinie. Ustalona na pierwsze półrocze 2014 r. tematyka spotkań dotyczyła zagadnień takich jak: rekrutacja osób – indywidualne rozmowy; rodzaje przemocy objawiające się w różnych dziedzinach życia rodziny; cechy osób stosujących przemoc, a cechy osób doznających przemocy; stany emocjonalne i sposoby radzenia sobie w różnych stanach zagrożenia; dynamika kontaktów interpersonalnych – jak radzić sobie w sytuacjach stresowych (mechanizmy obronne); co pomaga wyjść z przemocy, na co mamy wpływ.

W miesiącach styczeń-kwiecień 2014 r. odbyły się planowane wcześniej spotkania edukacyjne z zakresu wiedzy o przemocy w rodzinie. Udział w spotkaniach wzięli rodzice zastępczy wraz z dziećmi z terenu powiatu pińczowskiego, dyrektor PCPR, pracownik socjalny oraz koordynator rodzinnej pieczy zastępczej. W spotkaniach brało udział od 15 do 20 osób. (dowód: akta kontroli str. 443-447)

PCPR posiada aktualne informacje w zakresie liczby założonych na terenie powiatu pińczowskiego Niebieskich Kart, ponieważ stale współpracuje z ośrodkami pomocy społecznej w zakresie przemocy w rodzinie. W latach 2011-2013 na terenie powiatu

pińczowskiego założono 353 Niebieskie Karty, z tego w 2011 r. – 48, 2012 r. – 154, 2013 r. – 151. Liczba niebieskich kart odpowiada liczbie ujawnionych przypadków przemocy w rodzinie. W latach 2011-2013 nie było zgłoszeń osób, w stosunku do których sądy orzekłyby konieczność objęcia ich programami korekcyjno-edukacyjnymi, o których mowa w art. 6 ust. 4 pkt 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. (dowód: akta kontroli str. 444-445)

Działania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie były adekwatne do potrzeb w tym zakresie. Przykładowo, za pośrednictwem OIK pomocy w różnych formach wsparcia udzielono następującej liczbie osób:

- 70 osobom różnorodnego wsparcia w ramach strategii wsparcia psychicznego;
- 10 osób skierowano do placówek odpowiednich do występujących problemów;
- pięciu osobom udzielono informacji na temat procedur leczenia psychiatrycznego i uzależnień;
- siedmiu osobom zdiagnozowano zaburzenia depresyjne i wyjaśniono cechy choroby;
- u 10 osób przeprowadzono diagnozę konfliktów w rodzinie;
- w stosunku do 35 osób przeprowadzono psychoedukację z rodzinami zastępczymi – wyjaśnienie genezy zaburzeń u dzieci i młodzieży;
- pięciu osobom udzielono pomocy w zakresie problemów edukacyjnych dzieci – pomoc w rozwiązywaniu problemu i wyjaśnianie mechanizmów narastania trudności;
- dwóm osobom udzielono wsparcia w zakresie niezaradności życiowej;
- dwóm osobom udzielono wsparcia w zakresie demoralizacji w rodzinie;
- z ośmioma z ofiarami przemocy w rodzinie prowadzono prace w zakresie: treningów asertywności i wzrostu motywacji do zmian w życiu.

Przykładem współpracy działania interdyscyplinarnego na rzecz zapobiegania i zwalczania przemocy był fakt odizolowania rodziny od sprawcy przemocy. Do tego celu wykorzystano pomieszczenie hostelowe w OIK, w którym w 2013 r. przebywały okresowo trzy matki oraz dwoje dzieci w wieku szkolnym. Ponadto 13 dzieci z rodzin patologicznych i niezaradnych umieszczono w placówce opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego, pogotowiu rodzinnym lub pogotowiu opiekuńczym. (dowód: akta kontroli str. 446-447)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Sporządzony przez Starostę *Plan wykorzystania zasobu nieruchomości Skarbu Państwa na lata 2012-2014* nie zawierał wszystkich elementów określonych w art. 23 ust. 1d ugn, tj. nie zawierał:

- prognozy udostępniania nieruchomości zasobu oraz nabywania nieruchomości do zasobu, stwierdzono jedynie, że *trudna do określenia jest wielkość powierzchni, jaka w ciągu najbliższych trzech lat obowiązywania planu może wejść do zasobu – zależy to m.in. od czasu trwania postępowań w sprawie uregulowania stanu prawnego oraz do dotacji budżetowych* (art. 23 ust. 1d pkt 2 lit.a ugn);
- prognozy poziomu wydatków związanych z udostępnieniem nieruchomości zasobu oraz nabywania nieruchomości do zasobu w latach objętych planem (art. 23 ust. 1d pkt 2 lit.b ugn). W *Planie* stwierdzono jedynie, że ich poziom będzie związany z realizacją m.in.: wypłat odszkodowań za nieruchomości przejęte w trybie administracyjnym; kosztów utrzymania i gospodarowania nieruchomościami Skarbu Państwa, w tym kosztów postępowań dotyczących zwrotów nieruchomości; regulacją stanów prawnych nieruchomości Skarbu Państwa; koniecznością dokonania podziałów nieruchomości, wykonywania opracowań geodezyjno-prawnych; sporządzania operatów szacunkowych określających wartość nieruchomości, w celu aktualizacji opłat z tytułu użytkowania wieczystego gruntów Skarbu Państwa oraz w celu wywłaszczenia i zwrotów, a także sprzedaży nieruchomości; innych wydatków związanych z przygotowaniem nieruchomości do sprzedaży (np. ogłoszenia do prasy);
- rzetelnej prognozy dotyczącej aktualizacji opłat z tytułu użytkowania wieczystego nieruchomości Skarbu Państwa oddanych w użytkowanie wieczyste oraz opłat z tytułu trwałego zarządu nieruchomości Skarbu Państwa (art. 23 ust. 1d pkt 2 lit.d ugn). W *Planie* prognozowano przeprowadzenie w 2012 r. aktualizacji opłaty rocznej z tytułu użytkowania wieczystego nieruchomości o powierzchni około 3 ha. Natomiast w latach następnych około

5 ha rocznie, w zależności od pozyskania środków na ten cel. W pierwszej kolejności aktualizacja będzie obejmować grunty dla których opłata została ustalona w 2003 r. W rocznych sprawozdaniach z gospodarowania nieruchomościami za lata 2011-2013 przesłanych wojewodzie świętokrzyskiemu wskazano, że w rzeczywistości zaktualizowano opłatę roczną z tytułu użytkowania wieczystego nieruchomości Skarbu Państwa: w 2011 r. – dla 20 działek o powierzchni 4,8867 ha, w 2012 r. – 4 działki o powierzchni 0,2290 ha, natomiast w 2013 r. w ogóle nie dokonywano aktualizacji. (dowód: akta kontroli str. 317-330)

Józef Rusiński, Kierownik Wydziału Geodezji, Kartografii, Katastru i Gospodarki Nieruchomościami, który z upoważnienia Starosty zatwierdził powyższy *Plan*, wyjaśnił:

- nie podano prognozy dotyczącej udostępnienia nieruchomości Skarbu Państwa w latach 2012-2014, ponieważ wzięto jedynie pod uwagę przesłanki i formy, w jakich będzie odbywać się udostępnianie oraz nabywanie nieruchomości na rzecz Skarbu Państwa. Nie podano dokładnie powierzchni gruntów wchodzących w skład zasobu Skarbu Państwa, przyjęto jedynie, że będzie się ona powiększać. Starosta przypuszczał, że wielkość powierzchni nieruchomości Skarbu Państwa w latach 2012-2014 utrzymywałaby się na podobnym poziomie jak w latach poprzednich (jednak nie wskazał tego w Planie), tj. w roku 2010 nabyto do zasobu nieruchomości Skarbu Państwa 30 działek o pow. 17,9457 ha, a w roku 2011 nabyto 56 działek o pow. 6,6347 ha. W sprawie prognoz dotyczących udostępniania nieruchomości poprzez sprzedaż, zamianę, oddanie w użytkowanie wieczyste, trwałe zarząd, najem, użyczenie – Starosta przypuszczał, że wahania liczby i powierzchni nie były duże, jednak nie przedstawił tego w miarodajnych liczbach w Planie. Udostępnianie nieruchomości w postaci użytkowania wieczystego czy trwałego zarządu utrzymywałoby się na zbliżonym poziomie, ponieważ na przestrzeni analizowanych lat nieliczne podmioty występowały o tę formę praw do nieruchomości;
- nie wskazano w Planie prognozy poziomu wydatków związanych z udostępnieniem nieruchomości zasobu oraz nabywania nieruchomości do zasobu w latach 2012-2014, gdyż przyjęto jedynie bez określenia liczbowego, że poziom wydatków będzie uzależniony od wysokości dotacji udzielonej przez wojewodę na kolejne lata budżetowe. Nie poddano analizie liczbowej poziomu wydatków związanych z udostępnieniem nieruchomości zasobu oraz nabywania zasobu, w związku z powyższym trudne do określenia stały się prognozy poziomu powyższych wydatków.
- zakładano małe cele do zrealizowania dotyczące aktualizacji opłat z tytułu użytkowania wieczystego nieruchomości Skarbu Państwa oraz opłat z tytułu trwałego zarządu. W związku z niskimi dotacjami celowymi wojewody nie zakładano aktualizacji opłat dla szerszej puli działek. Ponadto nie wystąpiono do wojewody o dodatkowe dotacje na powyższy cel, ponieważ po sprawdzeniu cen nieruchomości na naszym rynku zaobserwowano ich tendencję spadkową, a co za tym idzie nie podejmowano aktualizacji cen nieruchomości będących w użytkowaniu wieczystym, ponieważ koszty sporządzenia operatu przewyższałyby uzyskane przychody z tego tytułu. (dowód: akta kontroli str. 331-334)

2. Starosta nie zrealizował obowiązku wynikającego z art. 2 ust. 1 i 2a ww. ustawy o ujawnieniu, zgodnie z którym w terminie 24 miesięcy (do 19 listopada 2009 r.) od dnia wejścia w życie ustawy lub 72 miesięcy (do 19 listopada 2013 r.), w przypadku nieruchomości, które zostały objęte uzupełnieniem w trybie określonym w art. 1a, powinien złożyć we właściwych sądach rejonowych wnioski o ujawnienie w księgach wieczystych prawa własności nieruchomości Skarbu Państwa, wraz z dokumentami stanowiącymi podstawę wpisu tego prawa. Nie zrealizował również obowiązku, określonego w art. 3 ust. 1 i 3a ww. ustawy, złożenia w powyższych terminach wniosku o stwierdzenie nabycia własności nieruchomości przez Skarb Państwa, jeżeli podstawę wpisu własności nieruchomości Skarbu Państwa w księgach wieczystych, stanowi orzeczenie sądu stwierdzające nabycie własności nieruchomości z mocy prawa. W takich wypadkach termin do złożenia wniosku o ujawnienie w księgach wieczystych prawa własności nieruchomości przez Skarb Państwa wynosi miesiąc od dnia uprawomocnienia się orzeczenia sądu (art. 3 ust. 1 i 3a ustawy).

W okresie od dnia wejścia w życie ustawy z dnia 7 września 2007 r. o ujawnieniu, do dnia 30 kwietnia 2014 r. Starosta nie wystąpił do sądu z wnioskami:

- o ujawnienie w księdze wieczystej prawa własności Skarbu Państwa odnośnie 115 nieruchomości (1 352 działek) o łącznej powierzchni 588,7928 ha;
- o stwierdzenie nabycia przez Skarb Państwa własności 451 nieruchomości (1.374 działek) o powierzchni 362,6150 ha. (dowód: akta kontroli str. 335)

Starosta Zbigniew Kierkowski wyjaśnił: szereg spraw jest skomplikowanych, gdyż w ewidencji gruntów i budynków wpisana jest własność Skarbu Państwa często bez odniesienia się do dokumentu potwierdzającego tę własność. Są też przypadki gdy wpisany jest dokument potwierdzający własność, lecz brak go w zasobach Powiatowego Ośrodka Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej. W innych przypadkach są dokumenty wadliwe.

Złożone do sądu wnioski o ujawnienie prawa własności nieruchomości Skarbu Państwa w księgach wieczystych często spotykają się z odmową. W tej sytuacji jedyną drogą ujawnienia własności Skarbu Państwa jest postępowanie sądowe. Jednakże procedura sądowa wymaga sporządzenia map i udowodnienia w przypadku zasiedzenia, że Skarb Państwa władał przedmiotowymi nieruchomościami nieprzerwanie przez 30 lat i czynił na te nieruchomości nakłady. W większości przypadków jest to niemożliwe do udowodnienia, ponieważ na działki stanowiące nieruchomości drogowe – drogi lokalne, Skarb Państwa takich nakładów nie czynił. Zadania regulacji gruntów Skarbu Państwa nie zostały zakończone w określonym terminie ze względu na małą obsadę osobową zajmującą się tymi zadaniami oraz brak środków przeznaczonych na ten cel przez wojewodę. (dowód: akta kontroli str. 337-338)

3. Starosta z pięciodniowym opóźnieniem przedłożył wojewodzie świętokrzyskiemu miesięczne sprawozdanie z wykonania obowiązku składania we właściwych sądach rejonowych wniosków o ujawnienie w księgach wieczystych prawa własności nieruchomości Skarbu Państwa za miesiąc sierpień 2011 r. Obowiązek przedkładania wojewodzie ww. sprawozdań w terminie do dnia 15 każdego miesiąca, począwszy od miesiąca następującego po miesiącu, w którym ustawa wchodzi w życie, do 23 sierpnia 2012 wynikał z art. 4 ustawy o ujawnieniu. Jednocześnie w Starostwie brak było dokumentów potwierdzających wywiązanie się z tego obowiązku za miesiące luty 2011 r., od kwietnia do lipca 2011 r. oraz od września 2011 r. do lipca 2012 r. (dowód: akta kontroli str. 394-397).

Starosta Zbigniew Kierkowski wyjaśnił: *pod działaniem starej ustawy, przekazywał terminowo miesięczne sprawozdania z wykonania obowiązku złożenia we właściwych sądach wniosków o ujawnienie w księgach wieczystych prawa własności nieruchomości Skarbu Państwa oraz wniosków o stwierdzenie nabycia własności nieruchomości Skarbu Państwa. Późniejsze zmiany ustawy, wprowadzanie przez Głównego Geodetę Kraju nowych programów, bez przeprowadzania szkoleń odnośnie sporządzania sprawozdań według nowych zasad, instalowanie tych programów w dziale ewidencji gruntów, oraz stare komputery, które nie odczytywały poprawnie danych przekazywanych z ewidencji gruntów, spowodowało pewne utrudnienia w realizacji tego obowiązku. Ze względu na trwającą archiwizację spraw, na czas kontroli nie odnaleziono części potwierdzeń odnośnie przekazania sprawozdań Wojewodzie Świętokrzyskiemu.* (dowód: akta kontroli str. 338)

4. Starosta z opóźnieniem przygotował *Powiatowy Program oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie*, który Rada Powiatu Pińczowskiego uchwaliła dopiero 21 lutego 2014 r., tj. po upływie ponad 8 lat od daty wejścia w życie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, który nakładał obowiązek realizacji takiego programu oraz dwa lata po uchwaleniu przez Radę „Powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie na lata 2012-2017.

Obowiązek opracowania i realizacji powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie jako zadania własnego powiatu wynikał z art. 6 ust. 3 pkt 1 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. (dowód: akta kontroli str. 407-427)

Starosta wyjaśnił, że na lata 2005-2011 nie był uchwalony „Powiatowy Program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy”. Jednocześnie w latach

tych były efektywnie wdrażane zadania wynikające z realizacji ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, które przyczyniły się do ukształtowania Programu. W omawianym okresie wszystkimi zadaniami wynikającymi z realizacji uchwały o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, a także powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy zajmowali się pracownik Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Pińczowie oraz pracownik socjalny zatrudniony w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Pińczowie. (dowód: akta kontroli str. 432)

Uwagi dotyczące badanej działalności

Zdaniem NIK przyczynami zaistniałych nieprawidłowości mogło być nieopracowanie w Starostwie pisemnych procedur określających sposób i zasady wykonywania zadań zleconych z zakresu administracji rządowej, brak opracowanych mechanizmów kontrolnych realizacji tych zadań oraz pisemnych procedur w zakresie aktualizowania danych dotyczących zasobu nieruchomości Skarbu Państwa znajdujących się na terenie powiatu pińczowskiego, co zwiększa ryzyko, iż może on zawierać nieaktualne dane.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości, ocenia działalność jednostki w badanym obszarze.

2. Planowanie i wydatkowanie środków na realizację zadań zleconych z zakresu administracji rządowej

Opis stanu faktycznego

W latach 2011-2013 na realizację zadań z zakresu administracji rządowej objętej kontrolą zaplanowano i wydatkowano w rozdziale 70005 – *Gospodarka gruntami i nieruchomościami* oraz Rozdziale 71014 – *Opracowania geodezyjne i kartograficzne* kwotę 164 tys. zł.

Wojewoda pismem z dnia 21 października 2010 r. zawiadomił Starostę, że do projektu ustawy budżetowej na 2011 r. przyjęto wysokość dotacji w rozdziale 70005 – w kwocie 30 tys. zł oraz 71014 – 3 tys. zł. Taka sama kwota dotacji została przyjęta w ustawie budżetowej na 2011 r.

W ciągu roku Starosta wnioskował o zwiększenie środków w:

- rozdziale 70005 – o kwotę 16,5 tys. zł, na realizację dwóch zadań w zakresie uregulowania stanu prawnego. Środki zostały zwiększone przez wojewodę o 16 tys. zł, tj. do kwoty 46 tys. zł.
- rozdziale 71014 – o kwotę 5 tys. zł, z przeznaczeniem na opracowania geodezyjno-prawne (w tym mapy dla celów prawnych, podziały nieruchomości) mające na celu wydzielenie lub określenie nieruchomości Skarbu Państwa, dla których reguluje się stan prawny. Środki zostały zwiększone o 5 tys. zł, tj. do kwoty 8 tys. zł.

Łącznie w planie po zmianach na 2011 r. wysokość dotacji wynosiła 54 tys. zł i została wydatkowana w całości, przede wszystkim na regulację stanu prawnego nieruchomości Skarbu Państwa – 20,7 tys. zł oraz wycenę nieruchomości – 21,2 tys. zł.

Wojewoda pismem z dnia 19 października 2011 r. zawiadomił Starostę, że do projektu ustawy budżetowej na 2012 r. przyjęto wysokość dotacji w rozdziale 70005 – 30 tys. zł oraz 71014 – 5 tys. zł. Te same kwoty ujęto w ustawie budżetowej na 2012 r. W ciągu roku Starosta wnioskował o zwiększenie dotacji w rozdziale 70005 o kwotę 36 tys. zł z przeznaczeniem na zadania bieżące z zakresu gospodarowania gruntami Skarbu Państwa. Środki zostały przyznane we wnioskowanej wysokości, tj. zwiększono do 66 tys. zł. Łącznie w planie po zmianach na 2012 r. wysokość dotacji wynosiła 71 tys. zł i została wydatkowana w całości. Główną pozycję stanowiły wydatki na regulację stanu prawnego nieruchomości Skarbu Państwa – 26 tys. zł, wycenę nieruchomości – 18,9 tys. zł, zabezpieczenie dworku stanowiącego własność Skarbu Państwa – 5,3 tys. zł, odszkodowanie za nieruchomość zajęta pod drogę krajową – 6,9 tys. zł oraz zwrot zasądzonych kwot – 5,5 tys. zł.

Wojewoda pismem z dnia 19 października 2012 r. powiadomił Starostę, że do projektu ustawy budżetowej na 2013 r. przyjęto wysokość dotacji w rozdziale 70005 – 15 tys. zł oraz w rozdziale 71014 – 5 tys. zł. Kwoty w tej samej wysokości zostały ujęte w ustawie budżetowej na 2013 r. W ciągu roku Starosta wnioskował o zwiększenie środków w:

- rozdziale 70005 o 10 tys. zł, na realizację badań hipotecznych, badań ksiąg wieczystych, postępowań sądowych, uzyskania niezbędnych dokumentów z archiwów i rejestrów, mające na celu uregulowanie stanu prawnego nieruchomości Skarbu Państwa. Dotacja została zwiększona o tę kwotę, tj. do 25 tys. zł.
- rozdziale 71014 o 10 tys. zł, z przeznaczeniem na opracowania geodezyjno-prawne (w tym mapy dla celów prawnych, podziały nieruchomości) mające na celu wydzielenie lub określenie nieruchomości Skarbu Państwa, dla których reguluje się stan prawny. Środki zostały zwiększone o 9 tys. zł, tj. do 14 tys. zł.

Łącznie w planie po zmianach na 2013 r. wysokość dotacji wynosiła 39 tys. zł i została wydatkowana w całości, przede wszystkim na regulację stanu prawnego nieruchomości Skarbu Państwa – 20,4 tys. zł, wycenę nieruchomości – 4,3 tys. zł oraz opracowania geodezyjno-prawne – 14 tys. zł. (dowód: akta kontroli str. 448-480,495-500)

W ramach realizacji budżetu w układzie zadaniowym przewidziano do realizacji kwoty w następujących wysokościach:

- w 2011 r., działanie 5.1.4.1. *Ustalanie praw własności Skarbu Państwa do nieruchomości w postępowaniach sądowych* w kwocie 54 tys. zł, z tego w rozdziale 70005 – 46 tys. zł oraz w rozdziale 71014 – 8 tys. zł;
- w 2012 r., działanie 5.1.4.1. w kwocie 49 tys. zł, z tego w rozdziale 70005 – 44 tys. zł i w rozdziale 71014 – 5 tys. zł oraz działanie 5.2.1.2. *Zaspokajanie roszczeń byłych właścicieli mienia przejętego przez Skarb Państwa*, w rozdziale 71014 – w kwocie 22 tys. zł;
- w 2013 r., działanie 5.1.4.1 w kwocie 39 tys. zł, z tego w rozdziale 70005 – 25 tys. zł i w rozdziale 71014 – 14 tys. zł; (dowód: akta kontroli str.495-500)

Wojewoda zwracał się corocznie do starostów powiatów w województwie świętokrzyskim, w tym również do Starosty Powiatu Pińczowskiego o nadesłanie propozycji do prognozy planu budżetu na realizację zadań z zakresu administracji rządowej objętej kontrolą.

W pismach dotyczących prognoz wydatków na lata 2011-2013 zawarto informację, że *ustalony limit wydatków budżetowych (dotacji) na dany rok jest w wysokości obecnie ustalonego planu na rok poprzedni (plan początkowy)*.

W odpowiedzi na pisma wojewody, Starosta prognozował na dany rok kwoty wydatków, przeważnie w wysokości zbliżonej do planu po zmianach za rok poprzedni. (dowód: akta kontroli str.501-506)

W latach 2011-2013 Starosta występował do wojewody o zwiększenie dotacji, w większości przypadków po uprzednim uzyskaniu od wojewody informacji o zwiększeniu planu dotacji celowej w rozdziale 70005 lub 71014. (dowód: akta kontroli str. 461- 467, 471, 472 - 476, 487)

Z wyjaśnień Józefa Rusińskiego, Kierownika Wydziału Geodezji, Kartografii, Katastru i Gospodarki Nieruchomościami, wynika, że planowana dotacja do planu budżetu w rozdziale 70005 w latach 2011-2013 przyjmowana była przez powiat na podstawie otrzymanych od wojewody informacji. Przyznając określone kwoty dotacji do planu wojewoda nie konsultuje ich wysokości. W związku z powyższym Starosta zwraca się do wojewody o przyznanie dodatkowych środków finansowych na sfinansowanie robót, które wynikają w trakcie załatwiania spraw, tj. podziały nieruchomości Skarbu Państwa, wyceny nieruchomości, regulowanie gruntów Skarbu Państwa, zakładanie ksiąg wieczystych i innych prac wynikających w trakcie załatwiania spraw. (dowód: akta kontroli str. 488)

Zdaniem Starosty zadania regulacji gruntów Skarbu Państwa nie zostały zakończone w określonym terminie ze względu na małą obsadę osobową zajmującą się tymi zadaniami oraz niewystarczające środki przeznaczone na ten cel przez wojewodę. (dowód: akta kontroli str. 337-338)

W latach 2011-2013 powiat pińczowski nie korzystał ze środków z dotacji wojewody przeznaczonych na realizację zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Starosta wyjaśnił: *Powiat realizuje zadanie „Wsparcie dla ofiar przemocy w rodzinie” poprzez Ośrodek Interwencji Kryzysowej powołany przez Zarząd Powiatu uchwałą z dnia 18 sierpnia 2005 r. W budżecie Powiatu nie ma wyodrębnionego ewidencyjnie rozdziału*

85205 – Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Rozdział ten zostanie utworzony w przyszłym roku, z uwagi na fakt, że program korekcyjno-edukacyjny dla osób stosujących przemoc w rodzinie utworzony w 2014 r. zaczyna być wdrażany. W 2015 r. Powiat wystąpi do Wojewody o dotację na ww. zadanie.

Działalność i utrzymanie Ośrodka Interwencji Kryzysowej finansowane jest z bieżących środków Starostwa oraz Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie. Kwoty wydatkowane na realizację powyższego zadania są trudne do oszacowania w zadanie. Pomieszczenie w którym mieści się Ośrodek jest własnością Powiatu, w związku z tym ponosi on koszty utrzymania. W placówce tej w ramach środków pozyskanych z Unii Europejskiej zatrudniony jest psycholog, który oprócz zadań wynikających z zakresu czynności dotyczącego projektu, realizuje także bieżące sprawy i zadania związane ze wsparciem dla ofiar przemocy w rodzinie na terenie całego Powiatu. Pracownik socjalny i radca prawny zatrudnieni są w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie i w razie potrzeby są do dyspozycji Ośrodka.

Powiat Pińczowski nie występował do wojewody o udzielenie dotacji na realizację powyższego zadania ponieważ środki na ten cel zostały zabezpieczone w budżecie Starostwa. (dowód: akta kontroli str.492-494)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Uwagi dotyczące
badanej działalności

NIK zwraca uwagę, że zadania zlecone związane ze wsparciem dla ofiar przemocy w rodzinie finansowane były ze środków własnych powiatu pińczowskiego, pomimo możliwości uzyskania środków z budżetu państwa.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykorzystanie środków z dotacji zgodnie z przeznaczeniem.

IV. Wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli⁸, wnosi o:

1. Sporządzanie planu wykorzystania zasobu nieruchomości Skarbu Państwa zgodnie z art. 23 ust. 1d pkt 2 lit.a, b i d ugn.
2. Podjęcie działań mających na celu ujawnienie w księgach wieczystych prawa własności wszystkich nieruchomości Skarbu Państwa, w tym także po uprzednim wystąpieniu do sądu o stwierdzenie nabycia własności nieruchomości przez Skarb Państwa.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Kielcach.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

⁸ Dz. U. z 2012 r., poz. 82 ze zm.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Kielce, dnia lipca 2014 r.

Kontroler
Andrzej Kamiński
główny specjalista kontroli państwowej

.....
Podpis

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Kielcach

Wicedyrektor
Tadeusz Mikołajewicz

.....
Podpis